

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

1992 yılında Şırnak'ın Cizre ilçesinde gözaltına alınıp işkenceyle katledilen zihinsel engelli Mesut DÜNDAR da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Mesut DüNDAR, Şırnak'ın Cizre ilçesinde ikamet etmektedir. Çocuk yaşta menenjit hastalığına yakalanır; ancak maddi imkânsızlıklar nedeniyle tedavi olamaz. Bu durum, onun zihinsel engelli olarak yaşamını sürdürmesine neden olur. Mesut DüNDAR, Cizre ilçesinde düzenlenen gösterilerde sarı, kırmızı ve yeşil flamalar taşıdığı gerekçesiyle üç kez gözaltına alınır ve her seferinde yoğun işkenceye maruz kalır. 1992 yılının Temmuz ayında, Cizre Emniyeti'ne bağlı polisler, Mesut'un ailesiyle birlikte yaşadığı eve baskın düzenler. Aileye, "Mesut'u Elazığ Akıl Hastanesi'ne götürmek için geldiklerini" söylerler. Polisler, Mesut ve babasını evden alarak götürür. Daha sonra Mesut, Cizre Devlet Hastanesi'ne yatırılır. Ancak burada korkuya kapılan Mesut, hastane camından atlayarak kaçır. Polis, üç gün boyunca babasını da yanlarına alarak çevredeki köylerde Mesut'u arar. Mesut DüNDAR bulunamaz. Bu süreçte babası yoğun işkenceye maruz kalır. Polis, oğlunu teslim etmediği takdirde kendisini öldürmekle tehdit eder. Baba, oğlunu getireceğine dair söz verince serbest bırakılır. Ancak Mesut eve dönmez; yalnızca her gün ailesini telefonla aramayı sürdürür. Polis ise her gün eve baskın düzenlemeye devam eder. Bir gün, Mesut'un telefon ettiği hâlde eve baskın yapılmaması üzerine ailesi onun yakalandığını düşünür. 6 Eylül 1992 tarihinde, Mesut DüNDAR'ın cesedi Sulak Köyü'nde, Şeyh Değirmenci Su Değirmeni' nin yanında, elleri arkadan bağlı ve boğulmuş şekilde bulunur. Köyde olayı gören çok sayıda tanığın beyanına göre, Mesut'u olay yerine biri polis olmak üzere üç silahlı sivil kişi getirir. Olay yerine gelen askerler, cesedin altında bomba olabileceği gerekçesiyle onu zırhlı personel aracına bağlayarak sürükler. Özgür Gündem Gazetesi'nin 19 Kasım 1992 tarihli manşetinde yer alan "İnsanlık Sürükleniyor" başlıklı fotoğraf uzun yıllar hafızalarda yer edinir. Mesut DüNDAR'ın bedeninde, yoğun işkenceye ve kesilerek bağlı çok sayıda yara izi tespit edilir. Daha sonra cesedi ailesine teslim edilir. Mesut'un infazıyla ilgili olarak savcılık, ailenin ifadesine başvuramaz. Sadece gözaltı işlemini gerçekleştiren polisler, babaya "Düşmanınız var mıydı? Kimden şüpheleniyorsunuz?" gibi sorular yönelterek ifadeler alınmış izlenimi verir. Aile, 13 Eylül 1994 tarihinde Cizre Cumhuriyet Savcılığı'na yazılı başvuruda bulunur. Savcılık, ancak 12 Nisan 1996 tarihinde ailenin ifadesine başvurur. Bu başvurunun gerekçesi, davanın 3 Mart 1995 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Komisyonu'na taşınmış olmasıdır. Göstermelik bir soruşturma yürütüldüğü açıkça anlaşılır. AİHM, 2005 yılında Mesut DüNDAR davasında Türkiye'yi "yaşam hakkı ihlali" gerekçesiyle mahkûm eder."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?